

Om tjänstepension

– enligt tjänstepensionsavtalet ITP-S

Du som är eller har varit anställd vid ett företag som anslutit sig till tjänstepensionsavtalet ITP-S har rätt till tjänstepension enligt det. Här får du en översikt av vad som ingår.

ITP-S står för Industrins- och handelns tilläggspension och S markerar att försäkringen förvaltas på annat sätt än traditionell ITP. ITP-S är reglerat i kollektivavtal och gäller bland annat för anställda hos arbetsgivare som tecknat försäkringsavtal med SPV och Skandia.

Allmänt om tjänstepension

När du går i pension får du avtalsreglerad pension (ITP-S tjänstepension). Pensionsåldern är normalt 65 år, men det kan förekomma lägre pensionsålder. Utöver avtalsreglerad pension kan du ha rätt till lagstadgad allmän pension.

Basbeloppen

Prisbasbeloppet följer den allmänna prisutvecklingen och används för att värdesäkra pensionen.

Det finns även ett förhöjt prisbasbelopp som används för vissa pensionsberäkningar.

Inkomstbasbeloppet följer den allmänna inkomstutvecklingen i Sverige och används vid beräkningen av pensionen.

För 2019 gäller beloppen:

- Prisbasbelopp 46 500 kronor.
- Förhöjt prisbasbelopp 47 400 kronor.
- Inkomstbasbelopp 64 400 kronor.

De flesta lönegränser för tjänstepensionen ITP-S har från 1 januari 2003 anpassats till inkomstbasbeloppet. I vissa fall gäller annat basbelopp. Vilket basbelopp som gäller framgår av respektive tabell i faktabladet.

Allmän pension

Allmän pension får du från Pensionsmyndigheten. Den består av inkomstpension, premiepension och för vissa garantipension. Under hela ditt liv tjänar du pengar till din allmänna pension – när du arbetar, studerar, gör värnplikt eller har småbarn. Läs mer på pensionsmyndigheten.se.

ITP-S tjänstepension

Allmänt om ITP-S

Ditt försäkringsskydd består av flera olika delar. Genom den allmänna pensionen har du ett grundskydd och genom din anställning har du ITP-S tjänstepension.

I ITP-S ingår:

- Från 18 års ålder
 - sjukpension
- Från 28 års ålder
 - ålderspension
 - kompletterande ålderspension, ITPK-S
 - familjepension (på lönedel över 7,5 inkomstbasbelopp) till efterlevande make, maka, registrerad partner och barn under 20 år. Familjepension gäller inte för sambo

Värdesäkring

Förmånsbestämd ålderspension består av två delar. En del är garanterad och en del består av återbäring. Återbäringen kan både öka och minska över tid. Hur stor återbäringen blir beror på resultatet från försäkringsgivaren Skandia Liv.

Vem kan anslutas till ITP-S?

Det kan du som

- arbetar i genomsnitt minst 8 timmar per vecka
- har fyllt 18 år
- är fullt arbetsför (gäller vid anslutning).

Är du anställd som vikarie eller för viss tid, omfattas du av ITP-S först när anställningen varat längre än tre hela kalendermånader i följd. Då gäller försäkringen retroaktivt från första anställningsmånaden.

Lön och tjänstetid avgör storleken på tjänstepensionen

De olika pensionerna är bestämda till en viss procent av den pensionsmedförande lönen. För att din ålderspension ska uppgå till gällande procenttal ska du fram till pensionsåldern kunna tjäna in 360 månader (30 år). Mer om detta kan du läsa i de avsnitt som följer.

Pensionsmedförande lön

I den pensionsmedförande lönen ingår:

- Aktuell fast lön inklusive fasta tillägg.
- Skattepliktiga naturaförmåner i form av helt fri kost eller bostad.
- Ett genomsnitt av de tre föregående årens rörliga inkomster, till exempel provision.
- Under föregående kalenderår utbetalda kontanta avlöningsförmåner till exempel semestertillägg och mertidsersättning, dock inte
 - övertidsersättning
 - kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga)
 - andra naturaförmåner (till exempel bilförmån).

Lönehöjningar till anställda som har mindre än fem år kvar till pensionsåldern blir inte alltid pensionsmedförande i sin helhet.

Pensionsgrundande tjänstetid

Ålders- och familjepension blir lägre om det fattas tjänstetid. Hel pension får du om du fram till pensionsåldern tjänat in minst 360 månader (30 år).

Om du har medförd pensionsrätt genom tidigare anställningar får du som regel tillgodoräkna dig den tjänstetiden. Har du till exempel sammanlagt 300 månader får du 300/360 av hel pension.

Sjukpension påverkas däremot inte av den pen-

sionsgrundande tjänstetiden. Vad som påverkar storleken av din ITPK-S beskrivs i avsnittet kompletterande ålderspension, ITPK-S.

Förmånsbestämd ålderspension

Pensionens storlek

Hel pension är 10 procent av den pensionsmedförande lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

Eftersom du inte får allmän pension på lön över 7,5 inkomstbasbelopp får du som har högre lön dessutom 65 procent av lönen mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp och 32,5 procent av lönen mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp.

Förmånsbestämd ålderspension betalas ut från pensionsåldern och livet ut.

Förtida uttag

Den ordinarie pensionsåldern är 65 år, men om du vill kan du ta ut din ålderspension tidigare. ITP-S ålderspension kan du ta ut från 55 års ålder. Vid förtida uttag blir din ålderspension lägre eftersom premiebetalningen avbryts och utbetalningstiden blir längre.

Om du däremot väntar med att pensionera dig till 62 års ålder eller senare – på egen begäran och i pensioneringssyfte – får du tiden för din tjänstepension tillgodoräknad fram till 65 år. ITP-S ålderspension reduceras då enbart på grund av den längre utbetalningstiden.

Uppskjutet uttag

Du kan vid uppnådd pensionsålder skjuta upp uttaget av din ITP-S ålderspension, men längst till 70 års ålder. Vid uppskjutet uttag höjs din ålderspension för varje månad som du väntar med att ta ut den.

Förmånsbestämd ålderspension från 65 år

Pensionsmedförande lön i inkomstbasbelopp	Pensionsmedförande lön i kronor 2019	Hel ålderspension
0,0 - 7,5	0 - 483 000	10,0 %
7,5 - 20,0	483 000 - 1 288 000	65,0 %
20,0 - 30,0	1 288 000 - 1 932 000	32,5 %

Lägre pensionsålder än 65 år på grund av särskilda övergångsregler

Om du har rätt att avgå med ålderspension före ordinarie pensionsålder är hel pension fram till 65 års ålder 65 procent av pensionsmedförande lön upp till 20 inkomstbasbelopp.

Samordning med allmän pension

Ålderspensionen minskas med sjukersättning och livränta från arbetsskadeförsäkringen som avser samma inkomstbortfall som ålderspensionen före 65 år gör.

Kompletterande ålderspension, ITPK-S

ITPK-S är en kompletterande ålderspension som betalas ut till dig i fem år från 65 års ålder. Du kan ta ut pensionen tidigare eller senare mellan 55 och 70 års ålder. Du kan också få pensionen utbetald under kortare (före 65 år) eller längre tid än fem år.

Den kompletterande ålderspensionen är en så kallad premiebestämd pension till skillnad från den förmånsbestämda ålderspensionen som är en viss procent av ”slutlönen”. Premien för ITPK-S är 2 procent av den pensionsmedförande lönen för alla som fyllt 28 år. Premien betalas av arbetsgivaren.

Storleken på pension enligt ITPK-S

Hur stor din pension enligt ITPK-S blir beror bland annat på

- hur stora premier som inbetalas
- hur länge premier inbetalas
- hur stor del av premien och i förekommande fall av återbäringen som disponeras för återbetalningsskydd
- hur stor del av premien som disponeras för familjeskydd
- hur stor återbäring försäkringen tilldelas (traditionell försäkring)
- fondandelarnas värde (fondförsäkring)
- utbetalningsperiodens längd
- administrationskostnaden.

Val av ITPK-S

Du som har fyllt 28 år och omfattas av ITP-S får själv välja hur du vill använda din ITPK-S premie. Du kan välja ITPK-S egenpension med eller utan återbetalningsskydd eller familjeskydd samt mellan traditionella försäkringsbolag eller fondförsäkringsbolag.

Den som inte gör något val blir försäkrad enligt ett grundalternativ. Detta alternativ innehåller ålderspension med en efterlevandepension i form av återbetalningsskydd.

Du bör med andra ord göra ett aktivt val och använda din möjlighet att utforma din ITPK-S så att du får det försäkringsalternativ som passar dig bäst. Du kan ändra ditt val till ett försäkringsalternativ som passar din livssituation bättre. Det gäller till exempel när din familjesituation ändrats och du behöver välja till eller välja bort återbetalningsskydd eller familjeskydd. Det är Valcentralen.se via Skandikon som administrerar ITPK-S-valet. Det innebär att Valcentralen.se via Skandikon bland annat registrerar ditt val, fakturerar din arbetsgivare premien samt förmedlar inbetald premie till det försäkringsbolag du valt för din ITPK-S pension. Om återbetalningsskydd och familjeskydd kan du läsa i avsnittet om efterlevandeskydd.

Sjukpension

Sjukpension under sjukpenningtid

När du varit sjuk i minst 90 kalenderdagar i följd (huvudregelns karenstid) eller i sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolvmånersperioden (alternativregelns karenstid) kan du få sjukpension från ITP-S. Du ska dessutom vara arbetsoförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall. Under respektive karenstid har du sjuklön från arbetsgivaren.

Om du har lön under 8 prisbasbelopp

När rätten till sjukpension under sjukpenningtid grundas på huvudregeln betalas inte sjukpension ut på lönedelen upp till 8 prisbasbelopp. Däremot betalas sjukpension ut längst till och med den 90:e dagen i den senaste sjukperioden,

när rätten till sjukpension grundas på alternativregeln. Därefter betalas ingen ersättning från ITP-S sjukpension.

Om du har lön över 8 prisbasbelopp

ITP-S sjukpension under sjukpenningtid betalas alltid ut på lönedel över 8 prisbasbelopp när karenstiden är uppnådd.

Sjukpension under tid med sjukersättning eller aktivitetsersättning

Om sjukskrivningen blir långvarig brukar Försäkringskassan ersätta sjukpenningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Sjukpension utbetalas i proportion till graden av arbetsförmåga. Vid till exempel halv arbetsförmåga utbetalas halv sjukpension.

Samordning med arbetsskadelivränta

Sjukpensionen minskas med livränta från arbets-skadeförsäkringen som avser samma inkomstbortfall som sjukpensionen.

Efterlevandeskydd

Omfattningen av efterlevandeskyddet beror dels på din lön och dels på vilka val du gjort inom

ramen för ITPK-S-premien som arbetsgivaren betalar. Dessutom finns efterlevandeskydd i form av tjänstegrupplivförsäkring, TGL.

Familjepension

Familjepension enligt ITP-S ger efterlevandeskydd till make, maka, registrerad partner (inte sambo) och barn under 20 år på den del av lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

För make, maka och registrerad partner är hel pension 32,5 procent av lönedel mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp och 16,25 procent av lönedel mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp.

Pensionen blir högre om det finns barn under 20 år.

ITPK-S efterlevandeskydd

Du som har familj kan för en del av din ITPK-S premie välja till efterlevandeskydd för familjen i form av

- ålderspension med återbetalningsskydd
- familjeskydd på ett eller två förhöjda prisbasbelopp.

Återbetalningsskydd och familjeskydd är båda en form av efterlevandepension.

Sjukpension under sjukpenningtid

Pensionsmedförande lön i prisbasbelopp	Pensionsmedförande lön i kronor 2019	Sjukpension ITP-S dag 15-90 ^I	Sjukpension ITP-S fr.o.m. dag 91 ^{II}
0 – 8	0 – 372 000	10 %	–
8 – 20 ^{III}	372 000 – 1 288 000	65 %	65 %
20 – 30 ^{III}	1 288 000 – 1 932 000	32,5 %	32,5 %

^I Alternativregeln

^{II} Huvudregeln

^{III} Beräknat efter inkomstbasbelopp

Sjukpension vid sjukersättning eller aktivitetsersättning

Pensionsmedförande lön i prisbasbelopp	Pensionsmedförande lön i kronor 2019	Sjukpension ITP-S
0 – 7,5	0 – 348 750	15 %
7,5 – 20 ^I	348 750 – 1 288 000	65 %
20 – 30 ^I	1 288 000 – 1 932 000	32,5 %

^I Beräknat efter inkomstbasbelopp

Familjepension

Pensionsmedförande lön i inkomstbasbelopp	Pensionsmedförande lön i kronor 2019	Hel familjepension ITP-S
0,0 - 7,5	0 – 483 000	– %
7,5 - 20,0	483 000 – 1 288 000	32,5 %
20,0 - 30,0	1 288 000 – 1 932 000	16,25 %

Återbetalningsskydd innebär att familjen (se avsnittet om förmånstagare) får en pension under fem år om du avlider före pensionsåldern. Om du däremot avlider efter pensionsåldern får familjen överta pensionen under den tid som återstår av de fem åren. Storleken på återbetalningsskyddet motsvarar värdet av de premier som återbetalningsskyddats (hela eller del av pensionskapitalet).

Familjeskydd utbetalas till din familj med ett eller två förhöjda prisbasbelopp under fem år om du avlider före 65 års ålder.

Väljer du att komplettera med återbetalningsskydd eller familjeskydd så blir din ITPK-S egenpension lägre.

Förmånstagare

Ålderspension med återbetalningsskydd och familjeskydd utbetalas till följande personer och i angiven ordning

- make, maka, registrerad partner eller sambo
- arvsberättigade barn.

Du kan ändra förordnandet. Tillåtna förmånstagare enligt inkomstskattelagen är make, maka, registrerad partner, sambo, tidigare make, maka, tidigare registrerad partner, tidigare sambo och barn (även styv- och fosterbarn, men inte barnbarn). För att en sådan ändring ska bli giltig måste ett förmånstagarförordnande skickas till Valcentralen.se.

Övrigt om ITP-S

Anställd med lön över 10 inkomstbasbelopp

Du som har en lön över 10 inkomstbasbelopp (644 000 kronor 2019) kan, om din arbetsgivare erbjuder det, få en individuellt anpassad pensions-

lösning för den del av den pensionsmedförande lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

Fribrev

Om du lämnar din anställning i förtid har du rätt till fribrev på intjänad pensionsrätt för ålderspension och i förekommande fall även för familjepension. Fribrevet innebär att SPV och Skandia räknar fram de förmåner på ITP-S försäkringen som motsvarar de premier som har betalats in.

Det bolag som försäkrar din ITPK-S räknar fram värdet för den kompletterande ålderspensionen på motsvarande sätt.

Pensionsbesked

Varje år får du ett pensionsbesked från SPV och Skandia. I beskedet redovisas din ITP-S tjänstepension. Även Pensionsmyndigheten skickar årligen besked om den allmänna pensionen. Du får också pensionsbesked (värdebesked) från det bolag du valt för din ITPK-S.

Efterskydd

Om anställningen (försäkringen) upphör av annan anledning än pensionering finns ett efterskydd. Det innebär att du har ytterligare tre månaders försäkringsskydd från anställningens eller försäkringens upphörande. Efterskyddet har betydelse om du blir sjuk eller avlider under efterskyddstiden.

Har du fått en annan anställning med pensionsrätt gäller inte efterskyddet.

Tjänstegrupplivförsäkring

Du som är anställd hos en arbetsgivare som är ansluten till tjänstepensionsavtalet ITP-S omfattas av en tjänstegrupplivförsäkring. Det betyder att din familj kan få pengar om du dör. Försäkringen gäller så länge som du är anställd hos din arbetsgivare.

Kontakta din arbetsgivare om du vill ha mer information om tjänstegrupplivförsäkring och vilket försäkringsbolag som gäller för dig.

Mer information

Har du frågor

Har du frågor om din tjänstepension är du välkommen att kontakta oss på 060-18 76 57 eller på foretag@spv.se.

Om du har frågor om ITPK-S ska du kontakta Valcentralen.se via Skandikon på 0771-540 000 eller på info@valcentralen.se eller det bolag som du valt för din ITPK-S pension.

Statens tjänstepensionsverk (SPV)

SPV är en myndighet som ansvarar för att administrera den förmånsbestämda statliga tjänstepensionen. SPV har också uppdraget från parterna på det statliga avtalsområdet att vara valcentral för det individuella valet samt uppdraget från Kåpan Pensioner att administrera den kompletterande ålderspensionen. SPV och Skandia administrerar även den förmånsbestämda ålderspensionen enligt tjänstepensionsavtalet ITP-S.

Vi vill ge alla anställda i staten enkel och bra information om den statliga tjänstepensionen och en service med hög kvalitet som underlättar för våra kunder att fatta medvetna beslut om sin pension.